

Zenbakien arrastoari jarraituz



Bat, bi eta hiru... Has gaitezen!

Denbora askoan, ordena kosmikoaren irudikapen gisa hartuak izan dira zenbakiak. Esate baterako, Babiloniarrek sakonki aztertzen zituzten ohiko gertaera kosmikoak: gaua eta eguna, ilargi-faseak eta urte-zikloak. Agian, hortik dator zenbakien irudikatze kosmiko hori. Kultura askotan, zenbakiak goi-mailako esanahi sinbolikoa dute eta askotan erabiltzen da zenbakien zientzia etorkizuna iragartzeko ere. Sinbologiaren aldetik, zenbakiak kantitateak baino askoz ere gehiago adierazten dute. Pitagoras matematikari greziarrarentzat, zenbaki bikoitiak emeak dira, bi parte berdinetan zatigarriak eta pasiboak; zenbaki bakoitiak, berriz, arrak eta aktiboak dira.



0

Zero zenbakia antzinako Indian asmatu zen. Etenik gabeko zirkuluaz irudikatua, eternitatea eta izaterik eza adierazten zuen. Pitagorasentzat, berriz, zeroa forma perfektu da, guztia bere baitan duena, eta sorkari guztien abiapuntua. Islamen argi infinitua da, eta jainko-esentzia.



3

Hiru zenbakia sakratua da erlijiorik gehienetan, bataren eta biaren konbinazioa, bizi osoa eta esperientzia bere baitan dituen. Jaiotza da, bizitza eta heriotza; adimena, gorputza eta arima; iragana, oraina eta geroa; gizasemea, emakumea eta umea.



6

Bibliak dioenez, Jainkoak sei egunean egin zuen mundua, eta zazpigarrean atsedean hartu. Orekaren, maitasunaren, osasunaren eta zortearen ezaugarriada sei zenbakia. Dado-jokoan sei da puntuazio irabazlea.

1

Bat zenbakia izatea onena izatea da. Espiritu aldetik, naturaren sorkuntzaren aurreko bizi-formak irudikatzen ditu. Batasunaren sinboloa da, bizidun guztien helmuga, Jainkoaren eta gizabanakoaren ikurra.

4

Lau laukiaren zenbakia da; eta lau elementu hauek adierazten ditu: lurra, sua, ura eta airea, eta lau puntu kardinalak. Baditu harremanak Lurrarekin, erabatekoak gainera. Erdi Aroko Europan lau humore hauek ziren giza izaeraren osagaiak: humore flematikoa, odoltsua, suminkorra eta malenkoniatsua.

7

Zazpia zenbaki sakratua da, jainkotasuna (hiru zenbakia) eta lurra (lau zenbakia) bat egiten dituen. Ilargiaren fase bakoitzak zazpi egun irauten du, eta zazpi dira asteko egunak.

2

Kultura batzuetan uste zen mundua bi dualtasun kontrajarrielosatuta dagoela: bizitza eta heriotza, argitasuna eta iluntasuna, maskulinoa eta femeninoa. Beste batzuetan, esan nahi da bikoteak elkarren osagarri gisa azaltzen direla, adibidez, txinatarren yin (eskuina) eta yang (ezkerre). Bi zenbakia desakordioaren ezaugarria da, baina baita orekarena ere.

5

Kultura askotan garrantzitsua da biaren -zenbaki femeninoaren- eta hiruaren -zenbaki maskulinoaren- batuketak izanik. Giza irudiaren marrazkian, burutik besoetaraino egindako lerroek, eta hauetatik zabal-zabaldauden zangoetarainokoek, pentagrama bat osatzen dute. Bost dira gizakiaren zentzumenak. Musulmanek bost aldiz egiten dute otoi-tza egunero, eta bost dira Islamen erlijio-pilareak.

8

Zortzia zenbaki perfektua da, aurreneko zenbaki kubikoa baita (2x2x2). Zenbaki horrek arautzen du txinatarren bizitza: zortzi hilabeterekin ateratzen zaizkio hortzak haurtxoari; handik zortzi hilabetera galtzen ditu; zortzi urteren bi halako adinarekin iristen da heldutasunera, eta 64 urterekin (8x8) galtzen du bizidun bat sortzeko ahalmena. Budisten bizi-gurpilak zortzi erradio ditu, eta goi-argitasuna lortzeko Bide Zortzi-koitza adierazten du.



Burua astindu eta erantsi galdera bakoitzari zenbaki horrekin lotzen dituzun hitz edo ideiak.

- Zer dakarkizu burura 13 zenbakiak?

.....

- Eta 21ak?

.....

- Eta 60 zenbakiak?

.....

Guk jasotakoak ikusi nahi badituzu, jo orrialde honen bukaerara.

ABIAPUNTU.- *Punto de partida. Point de départ.*

ARAUTU.- *Regular. Régler.*

BATUKETA.- *Suma. Addition.*

DUALTASUN.- *Dualidad. Dualité.*

EZAUGARRI.- *Característica. Caractéristique.*

FUNTS.- *Base.*

GIZASEME.- *Varón. Homme.*

HELMUGA.- *Meta. Arrivée.*

IKUR.- *Signo. Signe.*

IZATERIK EZA.- *Inexistencia. Inexistence.*

IZURRI.- *Plaga. Plaie.*

JAINKOTASUN.- *Divinidad. Divinité.*

LAUKI.- *Cuadrado/a. Carré/e.*

LEINU.- *Tribu. Tribu.*

OREKA.- *Equilibrio. Équilibre.*

SISTEMA HAMARTARRA.-

Sistema decimal. Système décimal.

SORKARI.- *Criatura. Créature.*

SORKUNTZA.- *Creación.*

Création.

SUMINKOR.- *Irascible. Irascible.*

ZALDUN.- *Caballero. Chevalier.*



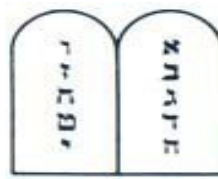
9

Zenbaki sakratua da, hiru bider hiru, eternitateaosatzeko lortzen dena. Odin jainko nordikoa zintzilik geratu zen Yggdrasilzuhaitzean bederatzi gau eta egunean, gizadiarentzako jakinduria lortzeko. Txinan bederatzia zeruko ahalmenaren zenbakia da. Bederatzi solairuko pagoda zeruaren sinboloa da.



10

Hamar zenbakia, hamar baitira giza-kiaren hatzak ere, zenbaketak egiteko sistema askoren funtsa dajstema hamartarra barne. Biblian ere sarritan agertzen da zenbaki hori: hamar dira Jainkoaren aginduak, hamar izan ziren Egiptoko izurriak. Teoria batzuen arabera, sistema hamartarrean, hamar zenbakia batasuneranzko itzuleraren sinboloa da.



12

Hiru maskulinoaren eta lau femeninoaren multiploa baita, ordena espirituala eta lurterra irudikatzen ditu hamabi zenbakiak. 12 zeinu daude Zodiakoan: urteak 12 hilabete ditu, egunak 12 ordu, eta gauak beste hainbeste. 12 izan ziren Taula Biribileko zaldunak, 12 dira Eguberrietako egunak, 12 Jesusen apostoluak eta 12 Israelgo leinuak.

13

21

60



Guk jasotako azalpenak

60: Ordu batek 60 minutu ditu, eta minutuak 60 segundo. Zenbaki hori denborarekin lotzen da. Egipton bizitza luzea iragartzen zuen zenbaki horrek.

21: Orain dela gutxi arte, herrialde demokratikoetan botoa eman ahal izateko gutxieneko adina 21 urtekoa zen. Giza bizitzaren une garrantzitsutzat hartzen da gaur egun ere edade hori, helduen munduan sartzen dela adierazten baitu.

13: Herrialde kristaueetan zorte txararen zerbaki da; 13 izan ziren Azken Afariko aitortzen zuten; azteken egutegia 13 eguneko alditan banatzen zen.